

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Рівненського ліцею №11

Л.О. Синяк

« ___ » _____ 2023 р.

**Індивідуальний навчальний план
для учнів 9-х класів,
які здобувають освіту за індивідуальною формою навчання (сімейна, екстернат)
на 2023 – 2024 навчальний рік**

Предмет вивчення: зарубіжна література 9 клас

Рекомендований підручник: <https://shkola.in.ua/777-zarubizhna-literatura-9-klas-kovbasenko-2017.html>

Навчальна програма: план складено згідно модельної навчальної програми «Зарубіжна література - 9 класи» для закладів загальної середньої освіти, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795

Рекомендоване навантаження: I семестр – 2 години, II семестр – 2 години

Терміни написання підсумкових семестрових контрольних робіт:

	I	семестр
11.12.2023 – 22.12.2023		
	II	семестр
20.05.2024 – 31.05.2024		

Результати навчання	Зміст навчального предмета
I семестр	
1. Вступ	
Ключові компетентності Учень (учениця): усвідомлює зв'язок різних ознак культурного, соціального, технологічного розвитку людства (НЛ-1); цінує спільну працю, громадянську ініціативу (НЛ-2). Предметні компетентності Учень (учениця): дає визначення поняття «жанр», розуміє його зв'язок із родовим поділом літератури; називає жанри, які належать до різних родів (епос, лірика, драма), а також міжродові утворення (наприклад, балада, поема та ін.); визначає жанрові ознаки творів (на прикладі прочитаних текстів); дає визначення поняття «стиль», розрізняє стилі загальні (епох, напрямів, течій) та індивідуальні (стилі письменників); знає складники стилю (тематика, образотворчість, сюжетнокомпозиційні особливості, поетична мова); порівнює окремі жанри в національних літературах (на прикладі прочитаних творів).	Літературні жанри і стилі. Перехідні явища в літературі. (ТЛ) Жанр, стиль. (ЛК) Жанри і стилі як органічні елементи культури. Загальне і національне в структурі жанрів і стилів. (УС) Жанрово-стильові тенденції в українській та зарубіжних літературах на етапах літературного процесу. (ЕК) Специфіка жанрів у різних національних літературах (оповідання, роман, сонет та ін.). Розмаїття індивідуальних стилів митців. (МЗ) Українська література, художня культура.

2. Просвітництво

Ключові компетентності Учень (учениця): усвідомлює особисту відповідальність за стан навколишнього середовища (НЛ-1); розуміє роль ініціативи в суспільстві (НЛ-2); осмислює значення безпечної поведінки в критичних ситуаціях (НЛ-3); ставить перед собою мету й системно працює для її реалізації (НЛ-4). Предметні компетентності Учень (учениця): розкриває чинники (історичні, філософські, естетичні) розвитку європейської літератури доби Просвітництва; знає основні художні напрями розвитку літератури й мистецтва Просвітництва, називає їхні ознаки, представників; називає ключові ідеї Просвітництва, виявляє їх у прочитаних творах; визначає особливості сюжету й композиції роману Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера»; розкриває жанрову своєрідність роману «Мандри Гуллівера» (поєднання реалістичних елементів і соціальної фантастики); знаходить приклади езопової мови у творі Дж. Свіфта; характеризує образ Гуллівера, визначає художні засоби його створення; знаходить у романі Дж. Свіфта приклади гумору, іронії, сатири, сарказму, визначає їхні функції у творі; розкриває ідеї, аналізує мотиви й образи в ліричних творах Й. В. Гете; пояснює, чому ода «До радості» Ф. Шиллера стала гімном Євросоюзу.

Історичні умови та провідні ідеї Просвітництва. Вплив філософії на літературу й культуру доби. Художні напрями (просвітницький класицизм, просвітницький реалізм, сентименталізм). Джонатан Свіфт (1667–1745). «Мандри Лемюеля Гуллівера» (1 частина). Історія написання твору. Просвітницькі ідеї у творі. Образ Гуллівера як втілення концепції нової людини. Жанрова своєрідність роману (поєднання реалістичних елементів і соціальної фантастики). Засоби комічного (гумор, іронія, сатира, сарказм). Езопова мова. Йоганн Вольфганг Гете (1749–1832). Поезії «Вільшаний король», «Травнева пісня», «Прометей». Роль Й. В. Гете в історії Просвітництва. Нове розуміння природи у ліриці Й. В. Гете. Міфологічний зміст образів вірша «Вільшаний король». Ідея кохання й щастя у «Травневій пісні», ознаки фольклору. Волелюбні мотиви та протистояння образів персонажів у «Прометейі». Образ Прометея. Йоганн Крістоф Фрідріх Шиллер (1759–1805). «До радості». Просвітницька ідея об'єднання людства в оді «До радості» Ф. Шиллера. Пафос твору, який став гімном Євросоюзу. (ТЛ) Поглиблення понять про роман, оду. Композиція. (ЛК) Європейське мистецтво доби Просвітництва. (УС) Ідеї Просвітництва в Україні. (ЕК) Порівняння оригіналів і художніх перекладів (у фрагментах і цілісно за умови володіння учнями іноземною мовою). (МЗ) Історія, математика.

3. Романтизм

Ключові компетентності Учень (учениця): усвідомлює взаємозв'язок людини і навколишнього середовища (НЛ-1); розуміє необхідність захисту своїх прав і прав інших людей (НЛ-2); визначає тактику поведінки в небезпечних ситуаціях (НЛ-3); оцінює проблему і відповідно до цього ухвалює рішення (НЛ-4). Предметні компетентності Учень (учениця): визначає специфічні ознаки романтизму як художнього напрямку в літературі й мистецтві, чинники його розвитку (історичні, естетичні, філософські), національну специфіку в різних країнах; розповідає про основні віхи життя і творчості митців, їхній внесок у духовну скарбницю світової та національних літератур; визначає провідні теми й мотиви творів письменників і письменниць; аналізує романтичні образи, засоби їхнього створення; знаходить у тексті, інтерпретує зміст романтичних символів; виявляє зв'язок

Історичні, естетичні, філософські чинники розвитку романтизму. Основні ознаки романтизму як напрямку в літературі й мистецтві. Романтизм у різних країнах. Генріх Гейне (1797–1856). «Книга пісень» («На півночі кедр одинокий...», «Не знаю, що стало зо мною...», «Коли розлучаються двоє...»). Специфіка німецького романтизму і творчість Г. Гейне. «Книга пісень»: особливості композиції збірки, образ ліричного героя, фольклорні елементи (образи, мотиви, символи, жанрові ознаки пісні та ін.). Утілення високого почуття кохання у віршах митця. Особливості поетичної мови творів. Джордж Ноел Гордон Байрон (1788–1824). «Хотів би жити знов у горах...», «Мій дух як ніч...». «Мазепа» або «Паломництво Чайльд Гарольда» (1 поема за вибором учителя). Вплив творчості Дж. Байрона на розвиток романтизму в Європі. Протиставлення мрії і дійсності у ліриці поета. Фольклорні та біблійні мотиви у віршах

романтичних творів із фольклором, знаходить відповідні елементи (образи, символи, мотиви, жанрові ознаки тощо); аналізує (цілісно) ліричні вірші поетів-романтиків, поему («Мазепа» або «Паломництво Чайльд Гарольда» Дж. Байрона); виявляє жанрові ознаки поеми й роману доби романтизму, взаємодію романтизму і реалізму (на прикладі прочитаних творів); визначає особливості віршового розміру, строфічної організації поетичних творів (на прикладах прочитаних текстів); виявляє художнє новаторство митців – відкриття нових тем і мотивів, збагачення художньої

Дж. Байрона. Українська тема в поемі «Мазепа». Специфіка зображення образу гетьмана у творі (монолог героя, романтичний пейзаж як засіб увиразнення образу, динаміка образу та ін.). Відображення духовного життя особистості та суспільства, історії та культури Європи в поемі «Паломництво Чайльд Гарольда». Герой і автор: схожість і відмінність. Особливості віршової організації поеми (спенсерова строфа). НОВІ ОБРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РОМАНУ Джейн Остін «Гордість і упередження», Віктор Гюго «Собор Паризької Богоматері», Шарлотта Бронте «Джейн Ейр», Джозеф Конрад «Серце п'їтьми» (1 твір за вибором учителя). Джейн Остін (1775 – 1817). «Гордість і упередження». Роман чуттєвості як прояв «жіночої літератури» кінця XVIII – XIX ст. Життєва історія родини Беннет. Образи головних героїв і героїнь, засоби їх створення. Тема кохання у творі (Елізабет Беннет – містер Дарсі, Джейн Беннет – містер Бінґлі). Зображення середовища, виразні деталі. Віктор Гюго (1802 – 1885). «Собор Паризької Богоматері». Історична основа твору та її авторське переосмислення. Провідні теми й проблеми роману. Особливості побудови сюжету і композиції. Поетизація почуття кохання. Образи персонажів (Есмеральда, Клод Фролло, Квазімодо, Феб та ін.), їхні стосунки й життєві долі. Символіка твору. Шарлотта Бронте (1816 – 1855). «Джейн Ейр». Історія сироти Джейн Ейр на тлі суспільства. Романтичні мрії Джейн Ейр і сувора реальність. Тема кохання у творі (Джейн Ейр – Едвард Рочестер). Достовірність зображення середовища, реалістичні деталі. Джозеф Конрад (Юзеф Теодор Конрад Коженювський) (1857 – 1924). «Серце п'їтьми». «Серце п'їтьми» – пригодницький роман про мандрівку моряка Марлоу Центральною Африкою. Засудження у творі жадливих наслідків колоніальної політики європейців. Образ Африки в романі. Протиставлення цивілізації й природи у творі. Сенс назви твору. (ТЛ) Поглиблення понять про поему (романтична), роман. (ЛК) Романтизм у різних видах мистецтва (живопис, музика та ін.). (УС) Україна в житті й творчості зарубіжних митців. (ЕК) Порівняння оригіналів, художніх перекладів, переспівів. Порівняння образів персонажів. (МЗ) Художня культура, історія, географія.

II семестр

4. Реалізм

Ключові компетентності Учень (учениця): розпізнає хибні й справжні життєві цінності, усвідомлює необхідність поваги до людини, цінує вияв милосердя та співчуття до людини (НЛ-2); осмислює причини й наслідки власних рішень та поведінки (НЛ3); розуміє значення моралі в суспільстві, роль особистої відповідальності за вчинки (НЛ-4). Предметні компетентності Учень (учениця): дає визначення поняття «реалізм», називає його провідні ознаки, виявляє їх у творі; розуміє особливості взаємодії реалізму з іншими напрямками XIX століття (романтизмом, натуралізмом); розповідає про основні віхи життя й творчості митців; розкриває особливості світоглядних позицій письменників; визначає актуальні проблеми, теми творів; установлює сюжетно-композиційні особливості творів; аналізує прочитані тексти цілісно і в окремих фрагментах; дає визначення поняття «психологізм», розкриває специфіку психологізму в прочитаних творах; інтерпретує вчинки персонажів, дає їм власну оцінку, висловлює судження щодо певних ситуацій; аналізує образи персонажів як типові з визначенням засобів їхнього створення (портрет, психологічні деталі, інтер'єр, мова, стосунки із середовищем, з іншими персонажами тощо); виявляє художнє новаторство митців; розкриває специфіку аналітичного підходу письменників до зображення дійсності.

Поняття про реалізм та історія його формування. Характерні ознаки реалізму як літературного напрямку (зв'язок із дійсністю, аналітизм, типовість образів і ситуацій, розкриття впливу соціального середовища на людину, критичний пафос, дослідження життя суспільства, психологізм та ін.). Взаємодія реалізму з іншими напрямками XIX ст. (романтизмом, натуралізмом). Оноре де Бальзак (1799–1850). «Гобсек». Основні віхи творчості та особливості світогляду письменника. «Людська комедія»: історія написання, художня структура, тематика і проблематика, образи. Повість «Гобсек» у структурі «Людської комедії». Сюжетно-композиційні особливості твору («розповідь у розповіді»). Багатогранність образу Гобсека (як соціального типу доби, як філософа та ін.), засоби його створення (портрет, психологічна деталь, монолог, вчинки, філософське ставлення до життя та ін.). Микола Васильович Гоголь (1809 – 1952). Зрілий етап життя і творчості митця. «Ревізор». Творча історія п'єси. Критика суспільства. Образи персонажів як відображення аномальної системи, втілення в них соціальних і людських вад. Специфіка художнього конфлікту і жанру твору. «Шинель». Особливості сюжету і композиції твору. Образ столиці як чужого й ворожого для людини простору. Духовне знецінення й занепад особистості в умовах антигуманного суспільства. Критичний пафос твору. Трактатування фіналу (роль фантастики в реалістичному творі). Авторська позиція. (ТЛ) Поглиблення понять про образ (типовий), повість, художню деталь (психологічна). Психологізм, інтер'єр. Комедія. (ЛК) Утілення образів і сюжетів творів О. де Бальзака, М. Гоголя в мистецтві (ілюстраціях, кіно, театрі тощо). (УС) О. де Бальзак і Україна. М. Гоголь і Україна. (ЕК) Зіставлення образів персонажів, їхніх учинків і ставлень. Тема грошей та їхнього впливу на людину у творах О. де Бальзака і М. Гоголя. (МЗ) Художня культура, іноземна мова, географія, історія.

5. Нові тенденції у драматургії кінця XIX–початку XX ст.

Ключові компетентності Учень (учениця): усвідомлює необхідність брати на себе відповідальність за власні рішення (НЛ-2); виробляє вміння опановувати себе (НЛ-3); розрізняє щирі і меркантильні наміри (НЛ-4). Предметні компетентності Учень (учениця):

«Стара» і «нова драма». Зміни в драматургії кінця XIX – початку XX ст. Генрік Ібсен «Ляльковий дім», Бернард Шоу «Пігмаліон» (1-2 твори за вибором учителя). Генрік Ібсен (1828–1906). «Ляльковий дім». Роль Г. Ібсена в розвитку світової драматургії, його новаторство.

<p>виявляє у творах письменників провідні проблеми, теми, мотиви; характеризує художні образи, виявляє в тексті художні засоби їхнього створення; аналізує твори у єдності змісту та форми; висловлює власні судження щодо актуальних тем і проблем, образів і подій творів, аргументує свою думку прикладами з тексту, відповідними цитатами; розповідає про основні віхи життя й творчості митців; знає українські переклади творів, зіставляє їх з оригіналами (за умови володіння іноземною мовою); здійснює пошуково-дослідницьку діяльність у галузі літератури (збирання відомостей про письменників, систематизація фактів, аналіз окремих літературних явищ, підготовка повідомлення, презентації тощо); користується літературознавчими словниками, енциклопедіями та іншими видами джерел (зокрема інтернет-ресурсами).</p>	<p>«Ляльковий дім» як соціально-психологічна драма. Особливості драматичного конфлікту та розвиток сценічної дії (зовнішньої і внутрішньої). Композиція п'єси. Образна система. Підтекст. Символіка. Відкритість фіналу. Бернард Шоу (1856–1950). «Пігмаліон». Особливості світогляду Б. Шоу. Специфіка втілення античного міфу в п'єсі «Пігмаліон». Динаміка образу Елайзи Дулітл. Ідеї «одухотворення» людини й життя засобами мистецтва, збереження національної культури, розвитку мови. (ТЛ) «Нова драма», ібсенізм. (ЛК) Утілення драматичних творів Г. Ібсена і Б. Шоу в театрі, кіно. (УС) Українські перекладачі творів зарубіжної літератури кінця ХІХ–початку ХХ ст. (ЕК) Порівняння особливостей «старої» та «нової драми», образів персонажів. (МЗ) Художня культура, іноземна мова.</p>
--	---

6. Література ХХ–ХХІ ст. Життя, історія, культура

<p>Ключові компетентності Учень (учениця): обґрунтовує вплив культурного, соціального, економічного чинників на розвиток людства; характеризує цілісну наукову картину світу (НЛ1); усвідомлює моральну відповідальність за свої вчинки; аналізує принципи і механізми функціонування суспільства (НЛ-2); розуміє відповідальність за духовне й фізичне здоров'я, прогнозує ризики непродуманих наукових та суспільних експериментів (НЛ-3); цінує ініціативність та підприємливість (НЛ-4). Предметні компетентності Учень (учениця): знає основні відомості про життя і творчість митців; виявляє актуальні проблеми, теми в прочитаних творах, їхній зв'язок із проблемами суспільства, історії, культури, існування людини, її морального вибору; виявляє ознаки різних літературних напрямів у прочитаних творах; знає характерні ознаки різних жанрів, виявляє їх у творах письменників; характеризує образи провідних героїв та героїнь, простежує особливості їхньої внутрішньої зміни, виявляє відповідні художні засоби; створює рецензію (усну або письмову) на сучасний твір літератури (або кіно, театру); обстоює власну точку зору, веде полеміку щодо актуальних проблем і тенденцій розвитку сучасної літератури, зокрема в аспекті її взаємодії з іншими видами мистецтва; презентує свої улюблені твори сучасної літератури на уроці, виявляє в них риси художності; володіє навичками роботи з бібліотечними фондами, інтернет ресурсами з</p>	<p>(1-2 твори за вибором учнів і вчителя) Шолом-Алейхем (1859–1916). «Тев'ємолочар». Тема історичного зламу, який пройшов крізь долю людини і народу на межі ХІХ–ХХ ст. Образна система твору. Філософські проблеми. Народний гумор. Сучасні інтерпретації твору в театрі, кіно та інших видах мистецтва. Михайло Опанасович Булгаков (1891 – 1940). «Собаче серце». Українські сторінки життя і творчості М. Булгакова. М. Булгаков і влада, трагедія митця. Творча історія повісті «Собаче серце». Критика соціальних експериментів і абсурдного суспільства у творі. Конфлікт натовпу, масової свідомості й інтелекту, культури. Персонажі-двійники (Шариков – Швондер). Роль засобів комічного (сатира, сарказм, гротеск та ін.) у розвінчанні аномальної, антигуманної системи. Рей Дуглас Бредбері (1920–2012). «451° за Фаренгейтом». Тривога за майбутнє суспільства в романі-антиутопії «451° за Фаренгейтом». Тема знецінення культури. Провідні мотиви твору – книги (читання), пожежі, тотального контролю, інакомислення тощо. Натовп і влада. Важке прозріння особистості в тоталітарному суспільстві. Гарпер Лі (1926–2016). «Убити пересмішника». Проблема входження молоді в дорослий світ, зіткнення із жорстокістю. Моральні ідеали у творі. Ерік Вольф Сігел (1937–2010). «Історія одного кохання». Розповідь про зворушливе і трагічне кохання студента, сина мільонера, до дочки бідного італійського емігранта. Проблеми життя і смерті, любові й</p>
--	--

метою пошуку необхідної книги, творчого читання; знає популярні книжкові серії для молоді, сучасні літературнохудожні видання, інтернет-портали творів зарубіжної літератури; аналізує твори сучасних зарубіжних авторів у єдності змісту й форми; знає визначні міжнародні літературні премії сучасності; називає зарубіжних письменників лауреатів міжнародних премій у галузі художньої літератури, твори митців, відзначені преміями.

відданості у творі. (ТЛ) Класична і масова література. Рецензія. Поглиблення поняття про «художність». (ЛК) Бібліотечні та інтернет-ресурси, їхнє використання для збагачення кола читання, розвитку навичок творчої роботи з книгою. Взаємодія різних видів мистецтва (кіно і література та ін.), комп'ютерних технологій і літератури. Сучасні літературно-художні видання, інтернет-портали творів зарубіжної літератури. Міжнародні літературні премії. (УС) Українські перекладачі творів зарубіжної класики і сучасної літератури. Шолом-Алейхем і Україна. М. Булгаков і Україна. (ЕК) Переосмислення сюжетів, образів, мотивів зарубіжної літератури і культури у творах мистецтва. (МЗ) Історія, художня культура.

7. Підсумки

Ключові компетентності Учень (учениця): усвідомлює красу природи, її благодійний вплив на людину, розуміє відповідальність за спроби змінити навколишній світ (НЛ-1); оцінює свою роль у суспільстві, бере участь у процесі ухвалення рішень (НЛ-2); осмислює причиново-наслідкові зв'язки між безпечною поведінкою та здоров'ям (НЛ-3); продукує власні ідеї та ініціативи, обстоює власну думку, використовуючи доцільні мовні засоби (НЛ-4). Предметні компетентності Учень (учениця): визначає основні етапи літературного процесу ХІХ–ХХ ст., їхні особливості, зв'язок із розвитком культури і мистецтва; розрізняє літературні напрями, течії, роди, жанри ХІХ–ХХ ст.; установлює жанрово-родову належність творів, їхню жанрову й стильову своєрідність; називає представників різних літературних напрямів, течій, мистецьких тенденцій, виявляє їхній внесок у національну та світову скарбницю художніх цінностей; застосовує літературознавчі поняття в процесі аналізу й інтерпретації літературних творів; аналізує, оцінює, порівнює літературні твори і явища.

Узагальнення і систематизація навчального матеріалу. (МЗ) Українська література.